

2) зміну дивідендної політики у бік зниження частки прибутку, що споживається;

3) недопущення простроченої кредиторської і дебіторської заборгованостей, тому що це приводить не тільки до зниження фінансової стійкості самого підприємства, але і підприємств контрагентів;

4) прийняття заходів щодо зниження ступеня залежності від зовнішніх джерел фінансування;

5) зміну асортиментної політики у бік випуску найбільш високоякісної продукції, що в сьогоденних умовах буде мати першорядне значення і надасть підприємству конкурентні переваги на ринку.

Крім цього, на нашу думку, варто врахувати також необхідність проведення заходів щодо удосконалення структури управління та підвищення організаційної культури, що забезпечить перевагу у жорстких ринкових умовах господарювання.

Література

1. Ковалев В. В. Финансовый учет и анализ (концептуальные основы). — М.: Финансы и статистика, 2004. — 245 с.
2. Фінансова звітність: Електронний ресурс: [www: smida.gov.ua/](http://www.smida.gov.ua/)
3. Бясов К. Т. Основні аспекти розробки інвестиційної стратегії організації // Управління фінансами підприємств. — 2004. — № 4. — С. 5—6.
4. Лукіна Ю. В. Формування та реалізація стратегії управління фінансами підприємства // Фінанси підприємств. — 2006. — № 3. — С. 5—6.

О. О. Брагарник, викладач кафедри
загальної економічної теорії,
Одеський державний економічний університет,
вул. Преображенська, 8, м. Одеса, Україна, 65
e-mail: olga_sonne@mail.ru

ВЛАСТИВОСТІ СИСТЕМНОСТІ ВІДТВОРЮВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ І СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА

Ринкове середовище, в якому доводиться функціонувати вітчизняним господарюючим суб'єктам, характеризується нестабільністю. Ряд економічних, фінансових та соціальних чинників роблять проблематичним стабільне функціонування підприємств і

перешкоджають завершенню формування ринкових відносин в Україні [1, с. 110]. Забезпечення сталого розвитку підприємства неможливо без здійснення ефективного відтворювального процесу, задля налагодження якого необхідно при формуванні стратегії підприємства враховувати системні властивості відтворювальної системи.

Системный подход предполагает рассмотрение объекта как систему, представляющую собой совокупность взаимосвязанных элементов, имеющих обязательную связь с внешней средой [2, с. 64]. Исследование механизмов обеспечивающих воспроизводственный процесс, актуализирует применение системного подхода, в рамках которого воспроизводственная система идентифицируется как сложная многофакторная система.

В экономической литературе, посвященной изучению воспроизводственного процесса, нет однозначной классификации свойств воспроизводственной системы. По мнению И. Н. Олейниковой, для воспроизводственной системы характерны общие, присущие большинству систем свойства, такие как целостность, наличие специфических элементов и структуры, устойчивость, сложность, иерархичность, целенаправленность функционирования, информационность, инновационность развития, цикличность, эволюционность, неравновесность и инерционность [3, с. 92]. Е. В. Постоева к основным свойствам воспроизводственной системы относит целостность, сбалансированность, непрерывность и завершенность движения системы, саморазвитие, иерархичность [4, с. 63]. Представляет интерес классификация А. Р. Белоусова, который важнейшими свойствами производства считает целеориентированность, непрерывность развития, адаптивность, эффективность и динамическое равновесие [5, с. 10].

По нашему мнению, наибольшее значение в современных условиях приобретают такие свойства воспроизводственной системы как адаптивность и динамическое равновесие, поскольку процесс формирования рыночных отношений сопровождается серьёзными проблемами адаптации хозяйствующих субъектов к постоянно меняющимся условиям функционирования. В таких условиях экономическая, технологическая, управленческая и другие структуры, непосредственно влияющие на результаты воспроизводственного процесса, не в состоянии адекватно реагировать на происходящие изменения. По мнению К. Фейя и Д. Дэнисона, адаптивность является критическим параметром бизнеса в переходной экономике. В условиях, где спрос и потребности покупателей сильно варьируются, возникает потребность в высоком уровне адапти-

вности. Ключевой характеристикой адаптивности является гибкость. Адаптивность — это состояние, при котором организация гибко реагирует на требования покупателей, принимает риски, учится на своих ошибках и способна к изменениям. [6, с. 90].

В процессе адаптации экономических субъектов возникают внутренние противоречия воспроизводственной системы, которые разрешаются через развитие. Данные противоречия выражаются в необходимости сохранения устойчивости, с одной стороны, и потребностью в целенаправленном изменении — с другой. Стратегия предприятия должна быть организована таким образом, чтобы обеспечить воспроизводственной системе собственное существование, динамическую стабильность, развитие и движение к некоторой цели.

Динамическое равновесие является комплексным понятием, которое включает в себя целеориентированность, устойчивость, сбалансированность, непрерывность, эффективность, саморазвитие, а также, в соответствии с современным этапом развития НТП и технологической структуры, такие функциональные свойства как инновационность и информативность. При этом устойчивость не означает постоянства, а, в рамках динамического равновесия, представляет собой поддержание параметров в определённом диапазоне.

Свойства адаптивности и динамичности должны обязательно учитываться при формировании стратегии предприятия, т.к. они непосредственно затрагивают все системообразующие характеристики воспроизводственной системы. Изучение главных свойств воспроизводственного процесса позволит определить качественные особенности современных воспроизводственных систем и определить факторы, влияющие на результативность воспроизводственного процесса. Саме розробка стратегії, яка буде врахувати системні властивості відтворювального процесу, може стати дієвим інструментом, завдяки якому підприємства зможуть стабілізувати свою діяльність та одержати необхідний імпульс для подальшого розвитку.

Література

1. Економіка підприємства в умовах ринкових перетворень: Монографія // за заг. ред. д-р. екон. наук, проф. О. Г. Янкового. — Одеса: Атлант, 2010. — 389 с.
2. Воробьёва О. И. Инвестиционно-инновационная деятельность на национальном и региональном уровнях: Монография. — Симферополь: Таврия, 2007. — 235 с.

3. Олейникова И. Н. Воспроизводственный процесс в системе региональной экономики: инновационная составляющая и механизм управления: (Структурный аспект): Монография. — Ростов н/Д: Терра, 2004. — 462 с.

4. Постоева Е. И. Современные методологические и теоретические проблемы морального износа капитала: Дис. канд. экон. Наук. — М., 2003. — 213 с.

5. Белоусов А. Р. Эволюция системы воспроизводства российской экономики: от кризиса к развитию. — М.: МАКС Пресс, 2006. — 396 с.

6. Карл Ф. Фей, Даниэл Д. Дэнисон Организационная культура и эффективность: пример изучения иностранных компаний в России // Персонал Микс. — 2001. — № 2. — С. 87—91.

О. В. Востряков, кан. екон. наук, доцент
кафедри стратегії підприємств,
Державний вищий навчальний заклад
«Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»,
пр. Перемоги 54/1, ауд. 243, м. Київ, Україна, 03680,
e-mail: avostryakov@mail.ru

ІЄРАРХІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СТРАТЕГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Динамічність та постійна трансформація стають ключовою та визначальною рисою умов функціонування підприємства в постіндустріальному суспільстві. Це вимагає уточнення та зміцнення акцентів дослідження теорії стратегічного управління підприємством на динамічні аспекти природи та механізми виникнення конкурентних переваг.

Рис. 1. Ієрархія результатів стратегічного процесу підприємства

Переважаючи на сьогодні тенденція переходу від стратегічного вибору до стратегічних змін як суті успішної стратегії вимагає но-